

СПІЛКА АРХІВІСТІВ УКРАЇНИ

Всеукраїнська громадська організація
Фактична адреса: м.Київ, вул. Солом'янська, 24

03.10.2019 № 22

на № _____ від _____

**Президенту України
Зеленському В.О.**

Про результати засідання Круглого столу
«Стан, проблеми та перспективи охорони
культурної спадщини в архівній галузі України»

Шановний Володимире Олександровичу!

Спілка архівістів України висловлює Вам глибоку повагу та інформує Вас, що на виконання Рекомендацій парламентських слухань на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні», схвалених постановою Верховної Ради України від 14.05.2019 № 2716-VIII, 25 вересня 2019 року у Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України (далі – ЦДАМЛМ України) був проведений круглий стіл на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в архівній галузі України».

Спілка архівістів України, яка стала ініціатором скликання круглого столу, залучила до обговорення представників Міністерства юстиції України, Державної архівної служби України, Спілки архівістів України керівництво центральних державних архівних установ України, Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка, Національної академії мистецтв України, Національної спілки театральних діячів України, НЗ «Софія Київська», представників громадськості.

На розгляд були винесені питання проблеми збереження цілісної колекції ЦДАМЛМ України та розробки комплексних заходів з покращення умов зберігання документів Національного архівного фонду. Складність ситуації з розміщенням центральних державних архівів, зокрема, ЦДАМЛМ України є найбільш гострою проблемою галузі. Наразі у провадженні Господарського суду міста Києва перебуває справа за позовом Національного заповідника «Софія Київська» до ЦДАМЛМ України з вимогою зобов'язання ЦДАМЛМ України припинити фактично користуватись приміщеннями будівлі Бурси загальною площею 3691,00 кв. м., розміщеної за адресою: м. Київ, вул. Володимирська, 22-а, в якій розміщується ЦДАМЛМ України.

Участь у обговоренні взяли Голова Державної архівної служби України Т. І. Баранова; директор Департаменту взаємодії з органами державної влади Міністерства юстиції України І. С. Лозинський; Голова Спілки архівістів України, доктор історичних наук, професор М. Г. Щербак; кінознавець, заступник голови Національної спілки кінематографістів України, заступник голови Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка С. В. Тримбач; літературознавець, кандидат філологічних наук, заступник директора інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України С. А. Гальченко; театрознавець, доктор мистецтвознавства,

професор, керівник напряму експертно-аналітичної діяльності Національної спілки театральних діячів України Г. І. Веселовська; перший заступник Голови Державної архівної служби України І. М. Кісіль; директор департаменту діловодства, формування, зберігання та обліку документів Національного архівного фонду та науково-методологічного забезпечення Державної архівної служби України, кандидат наук з державного управління І. П. Дубок; начальник відділу взаємодії з Державною архівною службою України та інформаційно-аналітичної роботи Міністерства юстиції України В. Л. Рудь; директор Центрального державного історичного архіву України, м. Київ О. В. Музичук; заступник директора Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного Т.О. Ємельянова, заступник начальника відділу фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку Державної архівної служби України Н.В. Бровко, заступник директора дирекції з експлуатації комплексу споруд центральних державних архівних установ України Д.О. Ткаченко, директор ЦДАМЛМ України О. В. Чижова, представники центральних державних архівних установ України.

Обстоюючи необхідність захисту і збереження документів Національного архівного фонду, музейних предметів державного Музейного фонду України, усвідомлюючи загрозу штучного знищення і розпорошення цілісної колекції ЦДАМЛМ України як невід'ємної складової національної історико-культурної спадщини та інформаційних ресурсів України, враховуючи відсутність належного приміщення для розміщення ЦДАМЛМ України і той аспект, що питання розміщення ЦДАМЛМ України є виключно в компетенції Кабінету Міністрів України, учасники круглого столу прийняли резолюцію (додаток), яку ми надаємо Вам, шановний пане Президенте, для розгляду та сприяння у вирішенні актуальних питань захисту і збереження культурної спадщини.

Додаток: Копія Резолюції круглого столу «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в архівній галузі України» - 1 прим на 3 арк.

З повагою,
Голова Спілки архівістів України

професор М. Г. Щербак

РЕЗОЛЮЦІЯ

Круглого столу

«Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в архівній галузі України»

м. Київ

25 вересня 2019 року

На виконання Рекомендацій парламентських слухань на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні», схвалених постановою Верховної Ради України від 14.05.2019 № 2716-VIII, представники творчих спілок, діячі української культури та науки, Міністерства юстиції України, Державної архівної служби України, Спільки архівістів України, центральних державних архівів України обговорили актуальні проблеми забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду як складової всесвітньої культурної спадщини.

Станом на початок 2019 року Національний архівний фонд складає більш ніж 82 млн. од. зберігання, які відповідно до Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» є культурними цінностями, що належать державі та перебувають під її охороною. У зв'язку з постійним впродовж десятиріч недофінансуванням державою архівної галузі, значна частина культурного надбання України перебуває у стані підвищеної небезпеки щодо її збереження.

Низка державних архівів не мають власної матеріальної бази, розміщуються у пристосованих орендованих будівлях, відтак, постійно виникають проблеми з продовженням договорів оренди або із питанням звільнення колишніх культових споруд.

На сьогодні найболючішою, і це зазначено у згаданій вище постанові Верховної Ради України, є ситуація із приміщеннями Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України (далі – ЦДАМЛМ України), який з моменту свого створення у 1966 році розміщується у приміщенні колишньої Бурси, котра входить до переліку об'єктів нерухомої культурної спадщини Національного заповідника «Софія Київська».

Указаною вище постановою Верховної Ради України також визначено і підтримано необхідність розроблення Державної цільової програми із забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду, затвердження її рішенням Уряду України із забезпеченням відповідного державного фінансування.

За результатами засідання Круглого столу «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в архівній галузі України», що відбувся 25 вересня 2019 року, обстоюючи необхідність захисту і збереження документів Національного архівного фонду, музейних предметів державного Музейного фонду України, усвідомлюючи загрозу штучного знищення й розпорощення цілісної колекції ЦДАМЛМ України – унікального культурно-інформаційного кластера, невід'ємної складової національної історико-культурної спадщини та інформаційних ресурсів України, враховуючи відсутність належного приміщення для розміщення ЦДАМЛМ України і той аспект, що питання розміщення ЦДАМЛМ України є виключно в компетенції Кабінету Міністрів України; а також обговоривши питання нагальної кричущої необхідності вжиття комплексних заходів із забезпечення збереженості національного документального надбання, яким є документи Національного архівного фонду, учасники круглого столу рекомендують:

1. Звернутися до Президента України, Ради національної безпеки і оборони України, Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, Кабінету Міністрів України з проханням про сприяння вирішення завдання щодо

реставрації будівлі Бурси, пам'ятки XVIII ст., яка знаходиться на балансі Національного заповідника «Софія Київська», без переміщення ЦДАМЛМ України із цієї будівлі.

Задля реалізації цього необхідно:

1.1. Міністерству юстиції України на принципах партнерства та захисту інтересів один одного у відповідності до основних завдань кожної сторони ініціювати та провести зустріч із керівництвом Міністерства культури, молоді та спорту України, Державної архівної служби України, Національного заповідника «Софія Київська», ЦДАМЛМ України щодо пошуку конструктивних та реальних шляхів вирішення питання розміщення ЦДАМЛМ України. Обговорення шляхів розв'язання проблеми провести із врахуванням переваг і недоліків кожного із запропонованих варіантів. Крім того, доречно визначити реалістичність виконання зазначених способів виходу з проблемної ситуації, обговорити до яких наслідків приведе виконання того чи іншого плану (фінансових, іміджевих, безпекових тощо). За результатами зустрічі задля дотримання вимог законодавства при розв'язанні проблемної ситуації, затвердити спільний покроковий план дій з чітко визначеними часовими рамками та розподілом відповідальності між учасниками зустрічі.

1.2. Міністерству культури, молоді та спорту України погодити продовження терміну дії договору оренди з ЦДАМЛМ України (із зазначенням умов можливого проведення реставрації Бурси без переміщення ЦДАМЛМ України) на період до завершення будівництва приміщень архівного містечка за адресою: м. Київ, вул. Солом'янська, 24, де мають розміститися центральні державні архівні установи.

1.3. Сформувати незалежну комісію з представників Укрреставрації, Національної спілки архітекторів України, незалежних проектних інститутів з метою обстеження будівлі Бурси для надання незалежного технічного висновку про її стан з метою проведення необхідних ремонтно-реставраційних робіт без переміщення ЦДАМЛМ України із будівлі Бурси.

1.4. Створити міжвідомчу групу із залученням представників Міністерства юстиції України, Міністерства культури, молоді та спорту України, Державної архівної служби України, ЦДАМЛМ України, Національного заповідника «Софія Київська», будівельників, архітекторів для проведення реставраційних робіт приміщення будівлі Бурси без переміщення ЦДАМЛМ України за затвердженням Планом.

1.5. Міністерству юстиції України, Державній архівній службі України, ЦДАМЛМ України забезпечити збереження цілісної колекції Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України.

1.6. З метою недопущення розпорошення архівних, музейних та бібліотечних фондів ЦДАМЛМ України здійснити їх переміщення із займаних приміщень Бурси лише після завершення будівництва приміщення за адресою по вул. Солом'янській, 24 та обладнання його сучасними засобами для збереження архівних документів, музейних предметів, друкованих видань тощо.

2. Державній архівній службі України:

2.1. Підготувати актуалізований проект Концепції Державної цільової програми забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду.

2.2. Підготувати проект Стратегії (Програми) розвитку архівної галузі із урахуванням найактуальніших завдань на найближчі 5 років.

2.3. Підготувати Порядок переміщення архівних документів, друкованих видань, музейних предметів як єдиного неподільного комплексу матеріалів культурної спадщини у разі переїзду державного архіву до іншого приміщення.

2.4. Ініціювати перед Міністерством юстиції України розгляд:

- розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової програми забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду»;

- розпорядження Кабінету Міністрів України «Про створення Центрального державного історичного архіву, м. Ужгород»;

- відновлення фінансування програми відновлення програми КПКВК 3609810 «Реконструкція та розвиток комплексу споруд центральних державних архівів України по вулиці Солом'янській 24, в Солом'янському районі м. Києва»;

- змін до законодавства з метою посилення адміністративної відповідальності за порушення законодавства про Національний архівний фонд.

Ці Рекомендації від імені Організаторів круглого столу, присвяченого проблемі забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду, зокрема розміщенню Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, надіслати Президентові України, Раді національної безпеки і оборони України, Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, Кабінету Міністрів України.

Головуючий

Голова Співки архівістів України,
професор

М. Г. Щербак